

**ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
ТВОРЧОЇ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОЇ ЛАБОРАТОРІЇ
МІЖНАРОДНОГО ПРОЄКТУ
«ГІРСЬКА ШКОЛА УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ»**

**Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
за 2023 р.**

(завідувач – професор І.Б. Червінська)

3. Наукові підрозділи

*(лабораторії, центри тощо за науковими напрямками, зазначеними у
розділі II), їх напрями діяльності, робота з замовниками.*

**1. СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ ДЛЯ СПІВПРАЦІ ТА
ВЗАЄМОДІЇ.**

Співпраця з закладами ЗВО, ЗЗСО, ЗПО, ЗДО регіону Українських
Карпат.

1. Налагодження співпраці з закладами вищої освіти, інститутами Національної академії педагогічних наук України, закладами загальної середньої освіти, закладами позашкільної освіти, іншими науковими установами.

1.1. Укладено договір про партнерство та співробітництво з Інститутом проблем виховання НАПН України (Директор Інституту Бех І.Д.).

1.2. Укладено угоду про партнерство та співробітництво з навчально-науковою лабораторією «Теорія і практика розвитку Нової української школи» кафедри педагогіки та методики початкової школи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Декан факультету педагогіки та соціальної роботи Федірчик Т.Д., завідувач лабораторією Романюк С.З.).

1.3. Укладено угоду про партнерство та співробітництво з Центром освітніх інновацій Івано-Франківської міської ради (Директор Центру Починок М.Д.).

1.4. Співпраця Лабораторії зі структурними підрозділами, Центрами Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника: Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem», «Агенти змін», «Центр соціологічних досліджень», «Навчально-науковий центр педагогіки та психології вищої школи».

**2. ПРОМОЦІЯ РЕГІОНУ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ ТА ФОРМУВАННЯ
ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ГІРСЬКОЇ ШКОЛИ.**

2.1. Творча навчально-наукова лабораторія міжнародного проекту «гірська школа українських Карпат». Сайт лабораторії <https://mountainschoollab.pnu.edu.ua/>

2.2. Наукове фахове видання з педагогічних наук, категорія «Б» «Гірська школа Українських Карпат», головний редактор Білавич Г.В., відповідальний секретар Червінська І.Б.

<https://scijournals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/issue/view/335>.

Дата включення до переліку фахових видань 2013 р. Дата внесення змін до переліку фахових видань – 2023 р. DOI є в наявності. Журнал включений до наукових фахових видань з педагогічних наук категорія «Б».

2.3. Електронне видання «Педагогічна скриня». Інформаційно-методичний супровід педагогічної діяльності та освітніх інновацій учителів та учнів гірських шкіл.

<https://mountainschoollab.pnu.edu.ua>

2.4. Промоція регіону Українських Карпат у засобах масової інформації: Участь у культурно-просвітницькій програмі на телебаченні м. Альберта, Канада, присвяченій Всесвітньому дню вишиванки.

Спільно з науковим консультантом лабораторії Богданець-Білокаленко Н.І., доктором педагогічних наук, професором, завідувачем відділу мов національних меншин Інституту педагогіки НАПН України.

2.5. Наукові публікації, присвячені тематиці напрямів діяльності лабораторії:

За результатами проведених досліджень та виступів під час наукових конференцій, підготовлено збірник тез IV Міжнародної наукової онлайн конференції (18 травня 2023 р.).

Окремі розділи (Проблеми навчання і виховання дітей у закладах освіти гірських регіонів) наукового фахового видання з педагогічних наук, категорія «Б» «Гірська школа Українських Карпат» №28 і №29 за 2023 рік спрямовані на оптимізацію організації освітнього процесу в ЗЗСО гірських регіонів.

Підготовка монографій, посібників, методичних рекомендацій.

Співробітниками лабораторії спільно з науково-педагогічними працівниками педагогічного факультету та педагогами ЗЗСО регіону Українських Карпат підготовлено низку монографій, підручників, методичних посібників та методичних рекомендацій з актуальних проблем розвитку освіти регіону Українських Карпат.

Щорічно видаються колективні монографії, присвячені актуальним проблемам розвитку ЗЗСО, які функціонують у гірській місцевості.

3. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ, ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ ЧЕРЕЗ ІНТЕГРАЦІЮ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ТА НАДБАНЬ ЕТНОКУЛЬТУРИ

Етнокультурні та освітні проекти:

Напрямок: «Музейна педагогіка в освітньому процесі гірської школи».

3.1. Колективний проект Лабораторії і кафедри географії та природознавства «Інтеграція технологій STEM-освіти і музейної педагогіки в освітній процес нової української школи».

Проект презентовано на міжнародному конкурсі STEM-технологій, організованого Центром освітніх інновацій, м. Івано-Франківськ.

Автори проекту Червінська І.Б., Атаманюк Я.Д., Белова Н.В., Червінський А.І. відзначені грамотами департаменту освіти Івано-Франківської міської ради.

3.2. Продовжується робота над підготовкою матеріалів для організації партнерських проектів:

«Гірська школа як центр соціокультурного розвитку громади»;

«Народні помисли та ремесла в моїй школі»;

4. ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД, ІНФОРМУВАННЯ ТА КОНСУЛЬТАЦІЇ.

Соціально-освітні проекти:

4.1. Лекція для педагогів, студентів та учнів гірських шкіл на тему: «Механізми реагування та профілактики булінгу та кібербулінгу в освітньому середовищі».

4.2. Інформаційно-методична допомоги педагогам та батькам дітей з інклюзією. Підготовка матеріалів з інклюзивної освіти та навчання на сторінках Е-видання «Педагогічна скриня».

4.3. Педагогічний супровід та консультування батьків та дітей з особливими освітніми потребами (інклюзивна освіта).

4.4. Участь в організації конкурсу з інклюзивної освіти «Точки дотику».

5. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІВ.

Проект «Дистанційна освіта педагогів ЗЗСО гірського регіону».
Організація та проведення курсів, тренінгів, семінарів, майстер-класів з питань інноваційної освітньої діяльності на замовлення закладів освіти гірського регіону.

5.1. Організація творчих зустрічей з педагогами гірських шкіл на тему: «Науково-організаційні аспекти соціально-педагогічної діяльності вчителя в сучасному ЗЗСО гірського регіону».

1. Білоберізький ліцей Білоберізької ТГ (Дмитроняк Г.М., начальник відділу освіти, молоді та культури Білоберізької ТГ, Дудидра М.В., директор ліцею).

2. Верховинський ліцей (Стефюк О.Я., відмінник освіти України, вчитель-методист, учитель початкових класів).

3. Яворівський ліцей «Гуцульщина» (Лосюк В.В., директор ліцею).

4. Кутського ліцею (Андрусяк С.М., директор ліцею).

5.2. Підвищення кваліфікації та навчання співробітників лабораторії та педагогів.

Організація навчання з метою підвищення кваліфікації співробітників лабораторії та педагогів гірських шкіл. Підвищення кваліфікації: проф. Будник О.Б., проф. Червінська І.Б., проф. Хімчук Л.І. доц. Близнюк Т.О., аспірант Накладюк П.П.

Програма підвищення кваліфікації І онлайн школи «Цифрові технології в наукових дослідженнях» в обсязі 60 годин (2 кредити ECTS) та інші.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СПІВОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ, МІЖВУЗІВСЬКИХ СЕМІНАРІВ, ВЕБІНАРІВ, КРУГЛИХ СТОЛІВ

Лабораторія виступила організатором та співорганізатором 3 науково-практичних конференцій:

6.1. Міжнародна конференція. ІV Міжнародна наукова онлайн-конференція «Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки», присвячена Всесвітньому дню вишиванки.

Спільно з відділом мов національних меншин Інституту педагогіки НАПН України (18 травня 2023).

6.2. Конференція з міжнародною участю.

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Проблеми утвердження в учнівської та студентської молоді української національної та громадянської ідентичності». Спільно з Інститутом проблем виховання НАПН України.(1 грудня 2023).

6.3. ІІ Всеукраїнська науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції сучасної підготовки майбутніх учителів початкової школи». Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Факультет початкової освіти. (13 жовтня 2023).

6.4. Онлайн-вебінар «Булінг в освітньому середовищі: механізми реагування та профілактики». 3 нагоди Міжнародного дня протидії булінгу (4 травня 2023).

6.5. Участь у круглому столі у рамках виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Тема заходу «Сучасний заклад дошкільної освіти: Лідерство. Діджиталізація. Майбутній капітал (на прикладі гірського регіону)». Навчальна лабораторія «Центр освіти і піклування про дітей раннього і дошкільного віку» завідувач Мацук Л.О

Виступ Червінської І.Б. на тему: «Розвиток обдарованої дитини в умовах закладу дошкільної освіти гірського регіону: реалії та виклики». <https://pnu.edu.ua/blog/2023/05/15/47282/>

6.6. Участь Червінської І.Б., завідувача творчої навчально-наукової лабораторії «Гірська школа Українських Карпат» університету в урочистих академіях інституту проблем виховання, інституту педагогіки НАПН України, присвячених вшануванню пам'яті академіків Олександри Савченко та Миколи Ярмаченка.

ІІІ Всеукраїнські педагогічні читання пам'яті О.Я. Савченко «Контексти творчості Олександри Яківни Савченко. Цілі і цінності початкової освіти: реалізація в умовах сьогодення».

VІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми підготовки та професійного удосконалення працівників сфери освіти», присвяченої пам'яті академіка Миколи Ярмаченка. Виступ на тему:

«Соціокультурний простір нової української школи як етнокультурний феномен у контексті наукової спадщини академіка Миколи Ярмаченка».

6.7. Організація круглого столу та презентація авторського колективного проєкту «Щаслива родина».

Пропозиції до проєкту Михайла Весельського «Школа благополуччя». Визначення напрямів співпраці та підготовка меморандуму про взаємодію та співпрацю з біотехнологічним ліцеєм «Радовель».

7. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ.

Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.

Організація та участь у міжнародних конференціях, присвячених проблемам розвитку гірських регіонів.

7.1. Участь співробітників лабораторії, учасників міжнародного проєкту Карпати-Аппалачі Червінська І.Б., Червінський А.І. у міжнародній науковій конференції «*Appalachian-Carpathian International Mountain Conference Labor, Land, Protest*». Трансільванський університет, м. Брешов, Румунія.

7.2. Участь Червінської І.Б. у Міжнародній онлайн-конференції «Українці Румунії. Історія, сучасність та перспективи» м. Бухарест, Румунія).

Тема доповіді: «Соціокультурні аспекти розвитку музейної педагогіки в закладах освіти регіону Українських Карпат».

7.3. Продовження співпраці з Центром дослідження Аппалач, м. Бера, США.

Координатор Міжнародного проєкту «Гірська школа Українських Карпат: стан, проблеми, перспективи розвитку».

7.4. Співпраця з міжнародними спілками та організаціями: Союз українців Румунії, Союз українців Канади, Союз українців в Чикаго, США,

Левицька О. З., голова, Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради СКУ. Відділ освіти (м. Торонто, Канада).

7.5. Підготовка та організація міжнародного конкурсу з інклюзивної освіти «Точки дотику» (в рамках реалізації Міжнародної програми розвитку інклюзивних спільнот конкурс з інклюзивної освіти.

Спільно з «Центром освітніх інновацій PNU-EcoSystem».

8. ПІДТРИМКА ТА РОЗВИТОК ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ, ВИХІДЦІВ З ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ.

Підтримка та розвиток обдарованих учнів, які проживають у віддалених та важкодоступних гірських населених пунктах.

8.1. Участь співробітників лабораторії у складі журі ХХІІІ зльоту обдарованої молоді Гуцульщини, який проходив на базі Черешенського ліцею Чернівецької області.

Понад 270 учасників з трьох областей регіону Українських Карпат.

Підготовка меморандуму про співпрацю лабораторії з Міжнародною Гуцульською освітянською радою. До складу ради входять Румунія, Польща, Угорщина, Словаччина.

8.2. Участь у складі журі I V міжнародного конкурсу «Врятуймо планету разом». (45 учнівських проєктів з України та зарубіжжя). Організатор - Центр освітніх інновацій Івано-Франківської міської ради.

9. ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА.

9.1. Організація співробітниками лабораторії інформаційних зустрічей з учнівською молоддю на тему: «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника як лідер серед ЗВО регіону».

10. ЗАЛУЧЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО РОБОТИ ЛАБОРАТОРІЇ.

Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених.

Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях та відсоток від загальної кількості студентів.

У роботі Лабораторії беруть участь 12 студентів, учасників проблемної групи «Технології організації соціокультурного простору гірської школи» кафедри початкової освіти та 6 аспірантів.

Представлення інформації про результати проєкту на науково-поляризаційних заходах (Дні науки, Наукові пікніки тощо).

Студенти та аспіранти презентували результати своїх досліджень та проводили апробацію на наукових конференціях, методологічних семінарах.

Кількість наукових публікацій студентів (статей, тез доповідей): у співавторстві – 4; самостійно 11.

Окремі наукові публікації студентів та аспірантів надруковані у збірниках матеріалів конференцій та фахових журналах.

Надання консультативної допомоги здобувачам вищої освіти з НДР.

1. IV Міжнародна наукова онлайн-конференція «Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки» (Івано-Франківськ-Київ, 2023);

2. Вебінар «Булінг в освітньому середовищі: механізми реагування та профілактики» (Івано-Франківськ, 2023);

3. II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Тенденції сучасної підготовки майбутніх вчителів початкової школи» (Умань, 2023).

4. Українсько-польський збірник студентських наукових праць *Освітня інноватика*. / за ред. проф. Будник О.Б.; Центр інноваційних освітніх технологій «PNU EcoSystem». Випуск 1. Івано-Франківськ: Вид.К Г. М., 2023.

5. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції сучасної підготовки майбутніх учителів початкової школи». Умань, 2023. (2023).

Перелік опублікованих за темою статей, у журналах, що входять до переліку фахових видань України (окремо статті у журналах, що рекомендовані секціями Наукової ради МОН), а також статей у закордонних журналах.

Статті та тези :

Червінська І.Б., Атаманюк Я. Д., Червінський А.І., Пінчук Н.Я. Професійний імідж менеджера освіти як психолого-педагогічний феномен та предмет наукових студій. Освітні обрії 2023. Том 57. №2. С. 46-56

Червінська І. Б., Василик М.М. Червінський А. І., Нейко Н.В. Інноваційні підходи до застосування технік зворотного зв'язку в освітньому процесі закладів вищої освіти. Гірська школа Українських Карпат. 2023. №28. С.41-47

Червінська І.Б., Червінський А.І. Надбання української культури на геокультурній мапі світу. Україно моя вишивана : етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки : зб. тез IV Міжнародної онлайн конференції, 18 травня 2023 р. / за заг. ред. Н. Богданець-Білоskalенко (електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2023. 233 с. С.202-208

Червінська І.Б. Ціннісно-світоглядні домінанти сучасної початкової освіти крізь призму творчості Олександри Яківни Савченко: збірник матеріалів III Всеукраїнських педагогічних читань пам'яті О.Я. Савченко «Контексти творчості Олександри Яківни Савченко. Цілі і цінності початкової освіти: реалізація в умовах сьогодення», Київ, 9 листопада 2023 р. (наукове електронне видання) / за заг. ред. Олега Топузова, Оксани Онопрієнко : Ін-т педагогіки НАПН України. – Київ : Педагогічна думка, 2023. С. 80-84

Червінська І. Б. Медійна грамотність учасників освітнього процесу як основа інформаційної безпеки в умовах воєнного стану: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Тенденції сучасної підготовки учителів початкової школи» 13 жовтня 2023 року / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, голов. ред. Комар О. А. Умань, 2023. – 301с. С.271-274.

Червінська І.Б., Семко Л.В. Організація соціально-педагогічного партнерства в освітньому процесі нової української школи: збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Тенденції сучасної підготовки учителів початкової школи» 13 жовтня 2023 року / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини,; голов. ред. Комар О. А. Умань, 2023. – 301 с. С.236-239.

Червінська І.Б., Попович М.В. Вплив етнокультурного середовища Прикарпаття на формування особистості молодшого школяра : збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції «Тенденції сучасної підготовки учителів початкової школи» 13 жовтня 2023 року / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Ф; голов. ред. Комар О. А. Умань, 2023. 301с. С.222-225.

За участь у наукових заходах студенти та аспіранти отримали сертифікати, М. Карпа – грамоту.

Науково-популярні публікації з метою поширення інформації про результати діяльності лабораторії (проекту) для загальної (широкої) аудиторії - 3 публікації.

Звіт заслухано і затверджено на засіданні вченої ради педагогічного факультету. Протокол № 7 від 25 січня 2024 р.

Витяг з протоколу додається.

Підготувала:
завідувач творчої навчально-наукової
лабораторії «Гірська школа
Українських Карпат»,
доктор педагогічних наук,
професор

Інна ЧЕРВІНСЬКА